

**Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове видання
«Порівняльно-аналітичне право»**

№ 6, 2018

**Ужгородський національний університет
Ужгород 2018**

Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:	Бисага Юрій Михайлович – доктор юридичних наук, професор
Заст. гол. редактора:	Бєлов Дмитро Миколайович – доктор юридичних наук, професор
Відповідальний секретар:	Рогач Олександр Янович – доктор юридичних наук, професор
Члени редакційної колегії:	Бедь Віктор Васильович – доктор юридичних наук, професор; Білаш Олександр Володимирович – доктор теології, кандидат юридичних наук, доцент; Гайніш Едіта – доктор права, доктор філософії у сфері права (Словацька Республіка); Громовчук Мирослава Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент; Дрозд Олексій Юрійович – доктор юридичних наук, доцент; Жежихова Мартина – кандидат юридичних наук (Словацька Республіка); Лазур Ярослав Володимирович – доктор юридичних наук, професор; Легеза Юлія Олександрівна – доктор юридичних наук, професор; Лемак Василь Васильович – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України; Мраз Станіслав – доктор юридичних наук, професор (Словацька Республіка); Рогач Іван – кандидат юридичних наук (Словацька Республіка); Севрюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація); Семерак Олександр Созонович – кандидат юридичних наук, професор; Сідак Микола Васильович – доктор юридичних наук, професор; Станіш Пьотр – доктор права, професор (Республіка Польща); Ступник Ярослав Валерійович – кандидат юридичних наук, доцент; Уканов Казбек – доктор юридичних наук, професор (Республіка Казахстан); Фазикош Василь Георгійович – кандидат юридичних наук, професор; Федоренко Владислав Леонідович – доктор юридичних наук, професор; Шекк Олена Олександрівна – кандидат юридичних наук, доцент (Російська Федерація); Ярема Василь Іванович – доктор економічних наук, професор.

Видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з юридичних дисциплін.

Наказ Міністерства освіти і науки України № 463 від 25 квітня 2013 р.

Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

*Рекомендовано до опублікування Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 12 від 20.12.2018 року*

Тронько О.В., Довгаль Ю.С. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ РУМУНІЇ ТА БОЛГАРІЇ.....	343
Шамрук Н.Б., Шамрук О.П. ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ДОМАШНЬОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА В СУЧАСНОМУ ВІТЧИЗНЯНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.....	346
Шенгель А.Д. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ КОНЦЕПЦІЇ ПОСТІЙНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА В МОДЕЛЬНИХ АКТАХ ОБСР ТА ООН.....	349
Ярош А.О. АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ.....	353
РОЗДІЛ 8 КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
Доброскок А.Ю. ОСНОВНІ ОЗНАКИ ТА СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВАНДАЛІЗМУ ЯК СКЛАДНОЇ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ.....	357
Затворнюк О.С. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА МІЖНАРОДНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	361
Ісраєлян А.О. ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ ВПЕРШЕ ЯК УМОВА ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	364
Карунік С.М. ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ»: НОРМАТИВНИЙ ТА ДОКТРИНАЛЬНИЙ АСПЕКТИ.....	368
Кияшко О.О. ВІДМЕЖУВАННЯ ПОСЯГАННЯ НА ЖИТТЯ ДЕРЖАВНОГО ЧИ ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ.....	371
Кізіменко Є.В. ХАРАКТЕРИСТИКА КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ НЕЗАКОННОГО ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ, БОЙОВИМИ ПРИПАСАМИ АБО ВИБУХОВИМИ РЕЧОВИНАМИ.....	373
Климюк І.М. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З НАРКОТИЧНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ.....	377
Лепей О.В., Лепей М.В. ОСКАРЖЕННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	380
Літвін Л.Ю., Мельник Г.В. СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО ПОСЯГАНЬ НА НЕДОТОРКАННІСТЬ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ.....	383
Павленко Т.А. ЩОДО ДЕЯКИХ ПИТАНЬ КВАЛІФІКАЦІЇ УМИСНОГО ВБИВСТВА, ВЧИНЕНОГО ОРГАНІЗОВАНОЮ ГРУПОЮ ЧИ ЧЛЕНАМИ ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	386
Сімакова С.І., Мельник О.Г. КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	389
Титаренко О.О. КРИМІНОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ЧАСТИНА У СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ З ПИТАНЬ ДЕОКУПАЦІЇ ДОНБАСУ (СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ).....	391
Устрицька Н.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗМІСТ СУКУПНОСТІ ЗЛОЧИНІВ: ОКРЕМІ МІРКУВАННЯ.....	395
РОЗДІЛ 9 КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Башта І.І., Плохотишина Ю.Ю. ДОКУМЕНТУВАННЯ В ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	398
Венедіктов А.А., Венедіктова Ю.Є. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....	400

18. Василенко І.К. Протидія незаконній міграції населення країн Азії в Європу через територію України (організаційно-правовий аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 ; Держ. ун-т фінансів. служби. Ірпінь, 2006. 20 с.
19. Гамалій О.Л. Адміністративно-правова протидія правопорушенням, які вчиняються іноземцями в Україні / дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків. 2012. 195 с.
20. Саїнчин А.С. Методика розкриття незаконного переправлення осіб через державний кордон України (криміналістичні та оперативно-розшукові аспекти) : [монографія] / Саїнчин А.С., Похіла І.Б., Притула А.М. Одеса : Фенікс, 2008. 368 с. +4 стор. іл
21. Мельник О.В. Використання спеціальних знань під час розслідування незаконного переправлення осіб через державний кордон України. *Досудове розслідування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення*. Харків : Право, 2014. Вип. 6. С. 187–192.
22. Сорока А.З. Незаконне переправлення іноземних громадян через державний кордон України як об'єкт криміналістичного вивчення. *Університетські наукові записки*. 2014. № 3. С. 152–159.
23. Сорока А.З. Значення досудового розслідування для державної прикордонної служби України. *Актуальні питання кримінального процесу, криміналістики та судової експертизи* : матер. міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 24 листоп. 2017 р.) : у 2 ч. / редкол.: В.В. Черней, С.С. Чернявський, Л.Д. Удалова та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. Ч. 1. 2017. С. 154.
24. Лисенко В.В., Лисенко О.В. Інформаційне забезпечення встановлення місця перебування осіб, оголошених у розшук. *Актуальні питання кримінального процесу, криміналістики та судової експертизи* : матер. міжвідом. наук.практ. конф. (Київ, 24 листоп. 2017 р.) : у 2 ч. / редкол.: В.В. Черней, С.С. Чернявський, Л.Д. Удалова та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. Ч. 1. 2017. С. 178–179.

УДК 343.611.1

ЩОДО ДЕЯКИХ ПИТАНЬ КВАЛІФІКАЦІЇ УМИСНОГО ВБИВСТВА, ВЧИНЕНОГО ОРГАНІЗОВАНОЮ ГРУПОЮ ЧИ ЧЛЕНАМИ ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

CONCERNING INDIVIDUAL ISSUES OF QUALIFICATION OF PREMEDITATED MURDER, COMMITTED BY AN ORGANIZED GROUP OR MEMBERS OF CRIMINAL ORGANIZATION

Павленко Т.А.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Статтю присвячено висвітленню окремих питань кваліфікації умисного вбивства, що вчиняється організованою групою чи членами злочинної організації. Критично оцінено положення постанови Пленуму Верховного Суду України № 2 від 7 лютого 2003 р. щодо можливості кваліфікації за такою кваліфікуючою ознакою, як вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою, у випадку вчинення умисного вбивства організованою групою або членами злочинної організації. Визначено, що необхідно законодавчо вирішувати питання передбачення як кваліфікуючих ознак складів злочинів певних форм співучасті та їх співвідношення.

Ключові слова: умисне вбивство, вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою, організована група, злочинна організація.

Статья посвящена освещению отдельных вопросов квалификации умышленного убийства, совершенного организованной группой или членами преступной организации. Критически оценены положения постановления Пленума Верховного Суда Украины № 2 от 7 февраля 2003 г. относительно возможности квалификации по такому квалифицирующему признаку, как совершение преступления группой лиц по предварительному сговору, в случае совершения умышленного убийства организованной группой или членами преступной организации. Определено, что необходимо на законодательном уровне решать вопрос о включении в качестве квалифицирующих признаков составов преступлений определенных форм соучастия и их соотношения.

Ключевые слова: умышленное убийство, совершение преступления по предварительному сговору группой лиц, организованная группа, преступная организация.

This article is devoted to coverage of individual issues of qualification of premeditated murder, which is committed by an organized group or by members of criminal organization. The constitution of administrative ordinance of the Supreme Court of Ukraine № 2 from 07.02.2003 concerning a possibility of qualification on such qualifying basis as a committing a crime by group of persons with prior agreement in case committing premeditated murder by an organized group or members of criminal organization is critically estimated. It is stated, that it's necessary to solve questions of foresight as qualifying features of constituent elements of offence of particular form of abetting and their correlation.

Key words: premeditated murder, committing crime by group of persons with prior agreement, organised group, criminal organization.

Постановка проблеми. Організована злочинність – одне з найбільш деструктивних явищ, що негативно впливають на соціальний, економічний і культурний розвиток будь-якої країни, втягуючи у свою орбіту різні прошарки населення. Це, зокрема, стосується України, в якій зараз відбувається реформування та розбудова державно-правової системи. Несформованість такої системи є сприятливою умовою для організованої злочинності та загрожує її проникненням практично в усі сфери суспільних відносин, галузі господарювання й управління. По суті це надзвичайно негативне явище, яке виникло в процесі розвитку самої злочинності. Криміногенна ситуація в Україні протягом останніх років залишається досить складною. На це впливають як економічні, так і соціальні, політичні, правові чинники. Як відомо, скоєння злочину в співучасті підвищує суспільну небезпечність вчиненого діяння. Особливо коли йдеться про вчинення умисного вбивства

організованою групою чи членами злочинної організації. Адже в разі вчинення такого вбивства сили винних осіб значно переважають над силами потерпілої особи, що значно зменшує, а іноді навіть цілком унеможливорює опір потерпілого. Також за вчинення злочину організованою групою або членами злочинної організації значно розширюються можливості приховування слідів такого злочину, а за наявності додаткової мети у винних осіб полегшується її досягнення. Крім того, сьогодні існують певні складнощі щодо кваліфікації умисного вбивства, вчиненого організованою групою чи членами злочинної організації, які потребують вирішення.

Стан опрацювання. Питання кваліфікації умисного вбивства, що вчиняється організованою групою чи членами злочинної організації, було предметом дослідження науковців, але воно здебільшого розглядалося в аспекті аналізу питання вбивства, вчиненого за попередньою змовою

групою осіб. Окремі питання, пов'язані із зазначеною проблематикою, розглядали у своїх працях вітчизняні та закордонні науковці: М.І. Бажанов, А.В. Байлов, Ю.В. Баулін, С.В. Бородин, В.К. Гришук, М.І. Загородніков, М.І. Мельник, В.О. Навроцький, Л.А. Остапенко, О.С. Сотула, В.В. Сташис, В.Я. Тацій, М.Д. Шаргородський. Але вирішення питання щодо кваліфікації умисного вбивства, що вчиняється організованою групою чи членами злочинної організації, й досі залишається неоднозначним.

Метою статті є дослідження окремих питань кваліфікації умисного вбивства, що вчиняється організованою групою чи членами злочинної організації, а також аналіз положень постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» № 2 від 7 лютого 2003 р. щодо можливості кваліфікації за такою кваліфікуючою ознакою, як вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою, у разі вчинення умисного вбивства організованою групою або членами злочинної організації.

Виклад основного матеріалу. За статистичними даними Генеральної Прокуратури України, у 2014 р. у складі організованих груп учинено 1 337 кримінальних правопорушень, зокрема 7 умисних вбивств (0,5% від загальної кількості кримінальних правопорушень, скоєних у складі організованих груп). 2016 р. у складі організованих груп та злочинних організацій учинено 1 043 кримінальні правопорушення, зокрема 4 умисних вбивства (та замах на вбивство) (0,4%). 2017 р. у складі організованих злочинних угруповань вчинено 1 728 кримінальних правопорушень, що більше, ніж 2016 р. (+ 65,7%). Умисних же вбивств 2017 р. вчинено 2 (що становить 0,1%) [1]. Проте, незважаючи на досить невеликий відсоток умисних вбивств, що вчинені в складі організованих злочинних угруповань, питання кваліфікації умисного вбивства, вчиненого у складі організованих груп і злочинних організацій, залишається актуальним для правозастосовної діяльності.

Відповідно до п. 12 ч. 2 ст. 115 Кримінального кодексу (далі – КК) України, кваліфікуючою ознакою умисного вбивства є вчинення його за попередньою змовою групою осіб. Згідно з абз. 1 п. 16 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» № 2 від 7 лютого 2003 р. [2], учиненням за попередньою змовою групою осіб умисне вбивство вважається тоді, коли в позбавленні потерпілого життя брали участь декілька осіб (дві і більше), які заздалегідь, тобто до початку злочину, домовилися про спільне його виконання. Загалом таке роз'яснення відповідає положенням ч. 2 ст. 28 КК, проте, як слушно зазначається в науковій літературі, формулювання «домовилися про спільне його виконання» свідчить про те, що кожен з учасників такої групи повинен зіграти роль виконавця, тобто безпосередньо чи опосередковано виконати об'єктивну сторону складу такого злочину [3, с. 58].

Такі ж ознаки, як вчинення умисного вбивства організованою групою чи злочинною організацією, законодавцем як кваліфікуючі не передбачені. Постає питання щодо кваліфікації таких випадків вчинення умисного вбивства. Пленум Верховного Суду України в абз. 4 п. 16 постанови «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» зазначив, що умисне вбивство, вчинене організованою групою, також кваліфікується за п. 12 ч. 2 ст. 115 КК. Коли група осіб, яка вчинила за попередньою змовою умисне вбивство, являла собою злочинну організацію, озброєну банду, терористичну групу чи терористичну організацію, не передбачене законом воєнізоване або збройне формування, організовану групу, створену з метою тероризування у виправних установах засуджених чи нападу на адміністрацію цих установ, відповідальність учасників групи настає за п. 12 ч. 2 ст. 115 та за ч. 1 ст. 255, ст. 257, ч. 3 або ч. 4 ст. 258, ч. 5 ст. 260, ст. 392 КК. У зв'язку з наведеним підходом можна констатувати, що, наприклад, якщо

в певному складі злочину закріплена така кваліфікуюча ознака, як вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою, то вона охоплює також і вчинення злочину організованою групою або злочинною організацією. З такою позицією Пленуму Верховного Суду України навряд чи можна цілком погодитися. Вона лише частково відповідає положенням КК. Так, учинення злочину організованою групою, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 67 КК, визнається різновидом вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою, але більш високого рівня зорганізованості, що характеризується ознаками, закріпленими в ч. 2 ст. 28 КК, які надають їй значно більшої суспільної небезпечності.

Фактично в постанові «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» запропоновано використовувати так званий принцип «матрьошки», суть якого полягає в тому, що форма співучасті, яка передбачена в наступній частині ст. 28 КК, містить всі ознаки форми співучасті, зазначеної в попередній частині ст. 28 КК, та ще як мінімум одну додаткову ознаку. Підтримуємо думку науковців, що для вирішення питання про цей принцип щодо форм співучасті на підставі чинного КК немає достатніх підстав [4, с. 152].

Аргументуємо нашу позицію на такому прикладі.

Створення злочинної організації, а також керівництво такою організацією або участь у ній, або участь у злочинах, учинюваних такою організацією, утворює самостійний склад злочину, передбачений у ч. 1 ст. 255 КК. Злочини, скоєні в складі злочинної організації, належить самостійно кваліфікувати за відповідними нормами за сукупністю із ч. 1 ст. 255 КК, на що вказав і Пленум Верховного Суду України в абз. 2 п. 15 своєї постанови № 13 від 23 грудня 2005 р. «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями». Які саме норми вважаються «відповідними», у постанові не роз'яснюється, але слідча та судова практика йде шляхом кваліфікації злочинів, скоєних злочинними організаціями, за кваліфікуючою ознакою вчинення злочину організованою групою (або за кваліфікуючою ознакою вчинення злочину за попередньою змовою групою осіб (наприклад, п. 12 ч. 2 ст. 115 КК)).

Постає питання: чи відповідає така практика закону та його принципам? Порівняльний аналіз ч. ч. 3 і 4 ст. 28 КК, в яких законодавець дав визначення організованої групи і злочинної організації, їх буквально тлумачення, дозволяють зробити висновок про те, що визначення ознак злочинної організації не охоплює визначення організованої групи.

Найважливішими об'єктивними ознаками, що відрізняють вказані форми злочинних об'єднань, є їхній мінімальний кількісний склад (три і п'ять осіб) та наявність у злочинної організації, на відміну від організованої групи, ієрархічної структури. Змінюючи 2008 р. кількісний склад злочинної організації із трьох до п'яти, законодавець зробив більш істотним розмежування злочинної організації й організованої групи, остання з яких, навіть за наявності ієрархічної структури, але в кількісному складі від трьох до чотирьох осіб, тепер не може вважатися злочинною організацією [5]. Але, як слушно зазначається науковцями, вказівка в ч. 4 ст. 28 КК на структурні частини злочинної організації, а також на наявність у злочинної організації мети забезпечення функціонування інших злочинних груп як ознаки злочинної організації не дає підстави тлумачити її так, що під структурними частинами й іншими злочинними групами варто розуміти організовані групи, а також що злочинна організація – це різновид організованої групи, але більш високого рівня суспільної небезпечності. Вона лише дає підстави робити таке припущення. Очевидно, що структурними частинами злочинної організації можуть бути як організовані групи, так і групи, які не є організованими. Імовірно, структурними частинами злочинних організацій можуть бути й окремі особи. Злочинні

групи, функціонування яких забезпечує злочинна організація, також можуть не мати ознак організованих груп, наприклад, через їхній кількісний склад у дві особи або відсутність стійкості складу тощо [6, с. 212].

Окрім вказаного, відповідно до ч. 3 ст. 28 КК, ознаками організованої групи є: а) наявність спеціальної мети: «для вчинення цього та іншого (інших) злочинів»; б) наявність єдиного плану з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, що їх об'єднує; в) вказаний план мусить бути відомим всім учасникам організованої групи.

Визначення ж злочинної організації в ч. 4 ст. 28 КК посилає на вказані ознаки не містить, що є додатковою підставою для твердження про те, що за змістом ст. 28 КК поняття «злочинна організація» не охоплює поняття «організована група», а тому погоджуємося з думкою, що кваліфікація злочинів, учинених злочинною організацією, за нормами, що передбачають кваліфікуючу ознаку вчинення злочину організованою групою, є прикладом необґрунтовано розширеного тлумачення норм закону про кримінальну відповідальність та застосування його за аналогією, що прямо заборонено в ч. 4 ст. 3 КК України [6, с. 212]. Отже, існують об'єктивні підстави для необхідності переосмислення деяких законодавчих норм, зокрема

і п. 12 ч. 2 ст. 115 КК України. У цьому контексті, хоча і не однозначною, проте цікавою є позиція О.С. Сотули. Так, науковець зазначає, що груповий суб'єкт вбивства має місце і за його вчинення організованою групою чи іншими видами злочинних об'єднань. Тому, на думку дослідника, згадування у відповідних нормах будь-яких інших, крім групи, злочинних об'єднань, нічого не додають до кваліфікації діяння. Наявність групи сама вже є обтяжуючою обставиною, а ознаки згуртованості й організованості такого групового суб'єкта можуть послужити лише підставою для посилення покарання за вчинене умисне вбивство. Отже, О.С. Сотула пропонує викласти п. 12 ч. 2 ст. 115 КК України в такій редакції: «вчинене двома або більше особами» [7, с. 106]. Можливо, логіка в такому підході є, проте постає питання, як запропонована редакція п. 12 ч. 2 ст. 115 КК буде співвідноситися з визначеними в ст. 28 КК України формами співучасті?

Висновки. Отже, поділяємо позицію науковців, які наголошують на тому, що саме законодавець повинен зайняти більш чітку, виважену, концептуальну, системну позицію щодо передбачення як кваліфікуючих ознак складів злочинів певних форм співучасті та їх співвідношення [4, с. 153; 8, с. 154]. Це, зокрема, стосується і положень ч. 2 ст. 115 КК України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Статистична інформація за 2014, 2016, 2017 рр. *Офіційний веб-портал Генеральної Прокуратури України*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення: 05.05.2018).
2. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи: постанова ПВСУ № 2 від 7 лютого 2003 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03> (дата звернення: 30.08.2018).
3. Ус О.В. Кваліфікація злочинів з урахуванням форм співучасті: аналіз постанов пленуму верховного суду України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 2. Т. 4. С. 56–61.
4. Ус О.В. Правила кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 1 (76). С. 149–159.
5. Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності: Закон України від 15 квітня 2008 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-17> (дата звернення: 30.08.2018).
6. Дячкін О.П. Форми співучасті та їх значення для визначення суспільної небезпечності і кваліфікації злочинів. *Право і суспільство*. 2012. № 2. С. 206–214.
7. Сотула О.С. Умисне вбивство, вчинене за попередньою змовою групою осіб: питання удосконалення дефініції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Юриспруденція». 2014. № 12. Т. 2. С. 104–106.
8. Женунтій В.І., Катеринчук К.В. Посягання на життя або здоров'я особи, вчинене злочинним угрупованням, як кваліфікуюча ознака злочину. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2013. № 2 (30). С. 150–155.